

Sygn. akt XIV C 10/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2024 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jan Sterczała

Protokolant st. prot. Magdalena Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2024 roku w Pile

sprawy z powództwa **G. T.**

przeciwko (...) **Towarzystwo (...) w W.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 47 460,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2020 roku do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu;
- nie obciąża powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi;
- nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu kwoty:
  - część opłaty od pozwu w wysokości 2 373 zł,
  - część nieuiszczonych wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego w wysokości 3 000 zł.

Jan Sterczała

Sygnatura akt XIV C 10/21

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 grudnia 2020r. powód G. T. wniósł o:

- wydanie nakazu zapłaty i orzeczenie, że pozwane (...) Towarzystwo (...) w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 153.750,74 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lipca 2020r. do dnia zapłaty;
- obciążenie pozwanej kosztami procesu i zasądzenie na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przypisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że wywodzi swoje roszczenie z umowy ubezpieczenia OC rolników zawartej z pozwanym. Ubezpieczenie gwarantowało wypłatę odszkodowania za szkody w budynkach powstałe między innymi wskutek pożaru. W dniu 8 kwietnia 2020r. w G. na terenie posesji nr (...) doszło do pożaru budynku stodoły magazynowej oraz przyległych budynków.

Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i w toku likwidacji szkody łącznie przyznał powodowi kwotę 92.521, 80 zł. Zdaniem powoda wypłacone świadczenie nie odpowiada jednak wysokości szkody poniesionej przez powoda.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podał, że nie kwestionuje faktu powstania szkody ani posiadania przez powoda ważnej umowy ubezpieczenia OC zawartej z pozwanym. Zdaniem pozwanego wypłacona pozwanemu kwota była adekwatna do zakresu szkód poniesionych przez powoda.

Na rozprawie dnia 22 kwietnia strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 kwietnia 2020r. w G. na terenie posesji nr (...) doszło do pożaru budynku stodoły magazynowej oraz przyległych budynków, na szkodę (...).

Komisariat Policji w (...) prowadził w niniejszej sprawie postępowanie przygotowawcze, w trakcie którego została wykonana opinia pożarnicza. Opinia pożarnicza w sposób jednoznaczny wykazała, że obiekt stodoły znajdującej się na terenie posesji nr (...) uległ szybkiemu spaleni, gdyż został nieumyślnie podpalony podczas prac dekarских wykonywanych przez J. P., dokonującego czynności na zlecenie G. T.. Postępowanie karne zostało umorzone.

/ dowód: pismo Komisariatu Policji w (...) z dnia 15 października 2020r. (k. 67)/

W dniu zdarzenia G. T. miał wykupioną polisę ubezpieczeniową w (...) Towarzystwie (...) – obowiązkowe ubezpieczenie budynków rolniczych. Przedmiotem ubezpieczenia były min. budynki wchodzące w skład gospodarstwa rolnego powoda.

/ dowód: umowa ubezpieczenia – Polisa nr (...) (k. 8)/

W wyniku zdarzenia objętego odpowiedzialnością ubezpieczeniową zniszczeniu uległ budynek stodoły (szkoda całkowita) oraz budynki chlewni wraz z zawartością tj. budynki wskazane pod pozycją 2,3 i 5 w umowie ubezpieczenia.

W polisie ubezpieczenia pod pozycją 2 wskazana została stodoła, dla której określono stopień zużycia na 65% i przyjęto sumę ubezpieczenia w wysokości 25.200 zł.

Pod pozycją numer 3 wskazana została chlewnia o powierzchni 216 metrów, o stopniu zużycia w wysokości 65% oraz sumie ubezpieczenia w wysokości 58.968 zł.

Pod pozycją numer 5 została wskazane chlewnia o powierzchni 21 metrów i stopniu zużycia w wysokości 49% oraz sumie ubezpieczenia w wysokości 8.353,80 zł.

Łączna suma ubezpieczenia dla ubezpieczonych budynków, które uległy uszkodzeniu w wyniku szkody z dnia 8 kwietnia 2020r. wynosiła 92.521, 80 zł.

W dniu 9 kwietnia 2020r. pozwany otrzymał od powoda zgłoszenie zaistniałej szkody. Po otrzymaniu zgłoszenia szkody, pozwany podjął czynności likwidacyjne, w trakcie których ustalił, że w wyniku pożaru z dnia 8 kwietnia

2020r. uszkodzeniu uległy trzy budynki objęte umową ubezpieczenia tj. budynki ujęte pod pozycją 2, 3i 5 w polisie ubezpieczenia.

W skutek pożaru zostały zniszczone (spalone) następujące elementy drewniane stodoły:

- dach wraz z pokryciem;
- ściany drewniane;
- samoistnie doszło do przewrócenia się części ścian z gliny w skutek rozmiękczenia gliny wodą podczas gaszenia pożaru.

Pozostałe ściany z gliny powód rozebrał, gdyż groziło to przewróceniem się ich – co zagrażało bezpieczeństwu użytkowemu mieszkańców nieruchomości

Rozebranie przez powoda ścian z gliny było zgodne z prawem budowanym, gdyż zapewniało bezpieczeństwo użytkowe mieszkańców.

Zostały również zniszczone następujące elementy budynku gospodarczego nr (...):

- konstrukcja drewniana dachu;
- pokrycie dachu z płyt eternitowych;
- drewniane drzwi wejściowe;
- instalacja elektryczna wraz z osprzętem.

W budynku gospodarczym nr (...) doszło do następujących zniszczeń:

- ściany drewniane wiaty z drzwiami;
- drewniana konstrukcja dachu została mocno nadpalona;
- tynk wewnętrzny ścian został mocno okopcony;
- na pokryciu dachu z blachy ocynkowanej została zniszczona warstwa ocynku- pojawiła się rdza;
- zniszczone zostało nadproże nad otworem drzwiowym w skutek zawalenia się dachu nad wiatą, który został usunięty przez straż pożarną w czasie gaszenia ognia, gdyż zagrażało mieszkańcom nieruchomości.

W budynku gospodarczym nr (...) doszło do następujących zniszczeń:

- opalone drzwi wejściowe od budynku;
- opalone z farby drzwi blaszane;
- zniszczone szyby w oknie stalowym;
- zniszczony eternit na szczycie dachu w ilości 14 sztuk;
- odspojenie się tynku zewnętrznego w ilości 3 metrów.

Na podstawie sporządzonych kosztorysów naprawy dla poszczególnych budynków, pozwany wyliczył wysokość szkody dla każdego z ubezpieczonych budynków. Łączną kwotę szkody pozwany ustalił na kwotę 16.173,45 zł.

Pismem z dnia 15 maja 2020r. pozwany poinformował powoda o przyznaniu i wypłacie kwoty 16.172, 45 zł.

Pismem z dnia 28 października 2020r. pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 153.750, 74 zł mającej stanowić różnicę między wypłaconym odszkodowaniem, a wysokością kosztów naprawy, wynikających z kosztorysu sporządzonego na zlecenie powoda. Kosztorys sporządzony na zlecenie powoda opiewał na kwotę 169.924,19 zł.

/ dowód: wezwanie do likwidacji szkody (k.9)/

W odpowiedzi na pismo powoda, pozwany wskazał, że nie widzi podstaw do zmiany dotychczasowego stanowiska i dopłaty odszkodowania z w związku z zaistniałą szkodą.

/ dowód: pismo pozwanego z dnia 1 października 2020r. (k.10)/

Zgodnie z opinią biegłego sądowego z dziedziny budownictwa (...) należało dokonać następującej wyceny budynków zniszczonych w czasie pożaru dnia 8 kwietnia 2020r.:

1. budynek stodoły- wartość według kosztorysu – 150.033, 75 zł, stopień zużycia-65%, wysokość powstałej szkody-52.511,55 zł;
2. chlewnia nr 3- wartość według kosztorysu – 15.845,55 zł, stopień zużycia-59%, wysokość powstałej szkody-6.496,67 zł;
3. chlewnia nr 5- wartość według kosztorysu – 11.701,75 zł, stopień zużycia-68%, wysokość powstałej szkody-3.744,56 zł
4. chlewnia nr 2- wartość według kosztorysu – 2.517,63zł, stopień zużycia-65%, wysokość powstałej szkody-881,17 zł;

W związku z powyższym łączna wysokość powstałej szkody w budynkach powoda na skutek pożaru z dnia 8 kwietnia 2020r. wyniosła 63.633, 95 zł.

/ dowód: opinia sądowa biegłego z dziedziny budownictwa (...) z dnia 9 września 2021r. (k. 263-282), opinia uzupełniająca z dnia 14 lipca 2022r. (k. 387-389), przesłuchanie biegłego na rozprawie dnia 18 lipca 2022r. (k. 395-396), opinia uzupełniająca z dnia 25 stycznia 2023r. (k. 438-457), opinia uzupełniająca z dnia 16 października 2023r. (k. 512-517), przesłuchanie biegłego na rozprawie dnia 17 października 2023r. (k. 521-522)/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów:

Zgromadzone w aktach sprawy dokumenty nie wzbudziły wątpliwości co do ich prawdziwości i autentyczności, a ich wartość dowodowa nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Sąd także nie stwierdził w toku postępowania jakichkolwiek okoliczności mogących podważać zaufanie do nich.

W niniejszej sprawie opinię sporządził biegły z dziedziny budownictwa (...). Biegły sporządził również opinie uzupełniającą z dnia 14 lipca 2022r. jak i opinię uzupełniającą z dnia 25 stycznia 2023 r., opinię uzupełniającą z dnia 16 października 2023r. oraz został uzupełniająco przesłuchany na rozprawie dnia 18 lipca 2022r. i rozprawie 17 października 2023r.

Powyższe opinie były spójne, logiczne i zrozumiałe. Opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny i fachowy. W sposób przekonujący i nie budzący zastrzeżeń zostały w nich wskazane przesłanki, które doprowadziły do końcowych wniosków.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zasada odpowiedzialności pozwanego nie była sporna. W niniejszej sprawie pozwany kwestionował jedynie żądanie co do wysokości, a istota sporu sprowadzała się do ustalenia wysokości należnego powodowi odszkodowania.

Pozwany zawierając umowę ubezpieczenia z powodem zobowiązał się do spełnienia określonego świadczenia w przypadku wystąpienia szkody. W ramach zawartej umowy ubezpieczenia obowiązkiem pozwanego jest wyrównanie szkody jaka powstała w majątku powoda, na skutek jednego z ryzyka objętego umową ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 805 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Artykuł 13 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi, iż w obowiązkowych ubezpieczeniach mienia odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie.

Zgodnie natomiast z art. 68 w.w. ustawy, wysokość szkody ustala się, z uwzględnieniem art. 69, na podstawie:

1) cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń; ustalenie wysokości szkody na podstawie tych cenników następuje w każdym przypadku niepodjęcia odbudowy, naprawy lub remontu budynku;

2) kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku, odzwierciedlającego koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody.

2. Zakład ubezpieczeń jest obowiązany do corocznego aktualizowania cenników, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Zakład ubezpieczeń może zweryfikować zasadność wielkości i wartości robót ujętych w przedstawionym przez ubezpieczającego kosztorysie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2. Kosztorys ten powinien zostać przedłożony przez ubezpieczającego najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia powstania szkody.

Natomiast art. 69 w.w. ustawy stanowi natomiast, iż wysokość szkody w budynkach rolniczych:

1) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;

2) zwiększa się w granicach sumy ubezpieczenia o udokumentowane koszty uprzątnięcia miejsca szkody w wysokości do 5% wartości szkody.

Przepisy powołanej ustawy zawierają regulacje dotyczące metody i sposobu ustalania wysokości szkody w dwóch sytuacjach: gdy rolnik nie podejmuje odbudowy, naprawy lub remontu budynku, w którym powstała szkoda (art. 68 ust.1 pkt 1 ustawy) oraz gdy następuje odbudowa lub remont budynku (art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy). W pierwszym wypadku – przy braku odbudowy lub remontu – wysokość szkody ustala się na podstawie cenników stosowanych przez zakład ubezpieczeń do szacowania wartości budynków (art. 70 ust. 3 pkt 1) cenniki te podlegają corocznej aktualizacji (art. 68 ust. 2). W drugiej sytuacji – gdy rolnik podejmuje się odbudowy lub remontu – wysokość szkody ustala się na podstawie kosztorysu odzwierciedlającego koszty odbudowy budynku (art. 68 ust. 1 pkt 2). Tym samym cenniki i kosztorys to zestaw instrumentów służących do ustalenia wysokości szkody. Kosztorys ma przy tym być wystawiony przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu budynku i odzwierciedlać koszty związane z odbudową lub remontem, określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia; jeżeli

suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody (art. 68 ust. 1 pkt 2).

Zgodnie natomiast z przepisem art. 69 pkt 1 powołanej ustawy wysokość szkody w budynkach rolniczych zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy.

W związku z powyższym, Sąd stwierdził, że niniejszej sprawie biegły sądowy nie stwierdził istnienia pozostałości, które mogłyby zostać ponownie wykorzystane przy odbudowie lub remoncie. Pozwany także nie wskazywał na takie okoliczności. Dalej wskazać należy, że powód nie dokonał remontu ani odbudowy zniszczonych budynków. W związku z tym stwierdził, że wysokość szkody winna zatem zostać ustalona na podstawie cenników pozwanego. Pozwany nie wykazał jednak że posiada własne cenniki do ustalania wysokości szkody w przypadku braku podjęcia odbudowy zniszczonych budynków. Biegły wykorzystał zatem do wyceny cenniki ogólnodostępne tj. katalog nakładów rzeczowych (KNR) oraz w zakresie robocizny i ceny materiałów (...).

Zgodnie z treścią przepisu art. 13 ust. 3 ust. o ubezpieczeniach obowiązkowych odszkodowanie z ubezpieczenia mienia musi odpowiadać wysokości szkody oraz mieścić się w granicach sumy ubezpieczenia. Celem ubezpieczenia obowiązkowego jest bowiem umożliwienie ubezpieczonemu naprawy zniszczonego na skutek zdarzeń losowych mienia. W ocenie Sądu, gdyby zatem wysokość odszkodowania była ustalana w sposób wskazany przez stronę pozwaną, cel ten oczywiście nie mógłby zostać osiągnięty.

Należy także przywołać dyspozycję art.361§ 1 i 2 k.c., wskazując, że naprawienie szkody obejmuje stratę rzeczywistą, będącą normalnym następstwem zdarzenia objętego ubezpieczeniem.

W konsekwencji Sąd stoi na stanowisku, że ustalenie wysokości szkody w razie niepodjęcia przez powoda odbudowy spalonych budynków (art. 68 ust 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych) następuje z uwzględnieniem stopnia zużycia budynku. Odszkodowanie wypłaca się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie więcej jednak od sumy ubezpieczenia ustalonej w umowie

Zgodnie z opinią biegłego, łączna wysokość powstałej szkody w budynkach powoda na skutek pożaru z dnia 8 kwietnia 2020r. wyniosła 63.633, 95 zł.

Dotychczasowo powodowi wypłacono 16.173, 45 z. Tym samym należna powodowi kwota tytułem dopłaty do otrzymanego odszkodowania wynosi 47.460, 50 zł (tj. 63.633,95 zł- 16.173,45 zł).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 817 k.c. zgodnie z którym, ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (§ 1) Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe(§ 2).

W niniejszej sprawie w dniu 22 lipca 2020r. została wydana decyzja o odmowie dalszej wypłaty odszkodowania. Wobec tego od tej daty pozwana знаła całkowity stan sprawy i od tego dnia pozostaje w zwłoce z wypłatą należnego odszkodowania.

Z uwagi na powyższe Sąd w punkcie pierwszym wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 47.460, 50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 lipca 2020r. do dnia zapłaty.

W punkcie drugim wyroku Sąd w pozostałym zakresie powództw oddalił.

O kosztach sądowych, Sąd orzekł na podstawie art.102 k.p.c. zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2021r. powód został zwolniony w całości od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych.

Powód jest osobą schorowaną, posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, utrzymuje się z renty.

W niniejszej sprawie konieczne było zastosowanie wiedzy specjalistycznej z zakresu budownictwa i wyceny nieruchomości, tym samym powód mógł pozostawać w uzasadnionym okolicznościami sprawy przeświadczeniu, że dochodzone przez niego roszczenie jest w pełni zasadne.

Z uwagi na powyższe Sąd w punkcie trzecim wyroku nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu pozwanemu, a w punkcie czwartym wyroku nie obciążył powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

W punkcie piątym pozwu Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu: część opłaty od pozwu w wysokości 2.373 zł oraz część nieuiszczonych wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego w wysokości 3.000 zł.

Mając powyższe na uwadze, na mocy przytoczonych przepisów prawa, orzeczono jak w sentencji wyroku.

Sędzia Jan Sterczała